

KJAKMENTANIN Á FACEBOOK ER EIN ILLUSJÓN

– **KJAKMENTANIN Á FACEBOOK ER EIN ILLUSJÓN**, TÍ **VERULEIKIN** ER, AT ALT, TÚ SÆRT, ER **FILTRERAÐ OG SENSURERAÐ** AV FACEBOOK **ÁÐRENN**, SO TÚ SÆRT SO AT SIGA **ONGANTÍÐ** TÆR **MEININGARNAR**, SUM ERU HEILT **ØÐRVÍSI** ENN TÍNAR **EGNU**. TÍ **LIVA** VIT Í EINARI SERA **STÝRDARI BOBLU**, SUM FACEBOOK **METIR**, VIT VILJA HAVA. TAÐ SIGUR **NIELS ARGE GALÁN**, **KREATIVI** STJÓRIN Á **SENDISTOVUNI**.

FACEBOOK

Barbara Holm
barbara@söialurinn.fo

Facebook hevur grundleggjandi broytt okkara samskiptishættir. Frá at skriva brøv, rætta í teimum, senda tey, bíða eftir svári og so framvegis, eru allar okkara meiningar og okkara samskipti beinleiðis. Vit nýtast ikki longur at gruna um, hvat vit skulu greiða frá í okkara brøvum. Ístaðin eru allar okkara kenslur og upplivingar gjøgnum dagin bert eitt klikk burtur frá okkara vinum og kenningum.

Fyri mong er tað ein sannroynd, at mest sum øll tíðindi, vit fáa, fáa vit umvegis Facebook. Men veruleikin handan hvørji tíðindi, kjak og status-uppdatering, tú sært á tínum vegg, er ógvuliga innviklaður og ræðandi.

– Tað er ein illusjón, at øll hava eina rödd og kunnu koma fram við sínum. Tí Facebook ger nakað, sum tú ikki varnast, og tað er, at tað, sum tú sært á tínum vegg, er væl og virðiliga filtrað, áðrenn tú sært tað, sigur Niels Arge Galán.

Hann vísir á, at fyri persónligar vangasiður er tað soleiðis, at Facebook er munandi broytt seinasti árin, uttan at fólk veruliga hava varnast broytingina.

Áður var tað soleiðis, at alt, tú sást á tínum vanga, var kronologiskt. Í dag er stóðan tó ein heilt onnur.

– Tað eru bara tey fólkini, tú samskiptir við, sum tú sært á tínum vegg. Tey, tú skrivar við, dámar myndir ella status hjá og so framvegis. Og tað merkir altso, at Facebook er ein automatiskur dunnuhylur av vrang, tí tú sært bara tey, tú hevur nakað við at gera, og sum tú helst ert samdur við frammanundan, sigur Niels Arge Galán.

Fyrstu ferð, Niels upplivdi hesa filtering, var tá ið SummarFestivalurin fyri nøkrum árum síðani kunngjórði umvegis miðlarnar, at nú fór ein mynd av Dynamit at koma út á Facebook síðuna hjá festivalinum, og um nóg nógv dæmdu myndina, ja, so spældu Dynamit á ársins festivali.

– Eftir eina tíð hugsaði eg, at Dynamit neyvan komu á SummarFestivalin, tí eg hevði ikki sæð nakað sum helst til hesa mynd á Facebook. Men síðani fór eg at leita, og fann so útav, at Facebook síðan hjá Summarfestivalinum høvdu yvir 15.000 "dåma", og myndin av Dynamit hevði áleið 3000. Og hetta var hent, uttan at eg yvirhøvur hevði sæð nakað sum helst til tað, sigur Niels Arge Galán.

Niels og hansara vinaskari á Face-

book eru helst ikki tann rætti málbólkurin til júst SummarFestivalin ella Dynamit, og tískil hevur Facebook í hesum føri hildið, at hetta ikki var áhugavert fyri Niels at síggja.

– Tað vísir bara, at tú verður ongantíð útsettur fyri kjakum ella viðurskiptum, sum eru øðrvísi enn tað tí vanliga fast við. Og tað er ræðandi, heldur Niels Arge Galán.

Internetið veit hvat tú vilt hava

Tá Facebook byrjaði, var tað soleiðis, at fyrirkur, tónleikabólkar og líknandi kundu stovna eina síðu, og fingtu tey 1000 "dåma", ja so fór alt tey skrivaðu út til tey 1000 fólkini. Men eisini hetta er broytt. Í dag er tað áleið 12 prosent av teimum, ið hava "dåmt" eina slíka síðu, sum síggja tað, ið verður lagt út á síðuna.

– Facebook er jú ein fyrirkur og livir av lýsingum. Tí er tað nú soleiðis, at tú fært møguleikan at rinda fyri at fáa tína statusuppdatering víða út, sigur Niels Arge Galán.

Síðani hendir tað, at um tín uppdatering er "dåmd" ella "deild" nóg ofta, so tekur Facebook maskinarið stóðu til, um tað er nóg áhugavert at koyra víðari út.

Hetta er í stóran mun í andsøgn

við tað, internetið varð ætlað til. Upprunaliga varð sagt, at internetið skuldi gera vitan atkomiliga hjá øllum, men tær stóru internetsíðurnar liva í dag av lýsingum og eru tí brynjaðar til at staðfesta, hvat hvør einstakur brúkari vil síggja.

– Facebook og Google filtra tað vit síggja. Facebook og Google vita, hvat eg havi søkt eftir, hvat eg havi áhuga fyri og so framvegis, og tí kunnu eg og tú leita eftir júst tí sama á Google, og fáa hvør sítt úrslit, sigur Niels Arge Galán.

Sagt verður javnan, at Google veit alt, og tað sama ger seg galdandi fyri Facebook. Havast skal jú í huga, at báðar síðurnar liva av lýsingum.

– Eg skilji væl at Google og Facebook hava tikið hetta stig, tí tá okkurt er ókeypis, so er tað sum oftast tú, sum ert vøran. Og tað er júst tað, hetta botnar í. Okkara atferð og okkara samskiptishættir eru vøran, tí tað snýr seg um at avdúka, hvat hvør einstakur av okkum vil hava og síðani selja tað til fyrirkur, sum keypa lýsingar á síðunum, sigur Niels Arge Galán.

Hóast Facebook í stóran mun kann vera gott at hava, so er týðningarmikið at sláa fast, at tað er ein sera skipaður heimur tú sært á tínum Facebook vanga, og als ikki tann samlaði veruleikin.